

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3379/2565

นาย ภ.โจทก์ นางสาว ส.จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1556, ป.พ.พ. มาตรา 1627, ป.วิ.พ. มาตรา 142, ป.วิ.พ. มาตรา 252, พ.ร.บ.ศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 มาตรา 182/1, ป.พ.พ. มาตรา 19

ย่อ / หลักกฎหมาย

ในคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ 196/2561 ที่จำเลยยื่นคำร้องขอให้ศาลชั้นต้นมีคำสั่งว่าจำเลยเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของผู้ตาย ไม่ได้มีการส่งสำเนาคำร้องขอ หรือหมายนัด หรือหมายเรียกให้แก่โจทก์ ทั้ง ๆ ที่โจทก์กับจำเลยรู้จักกันดีและติดต่อทางสื่อออนไลน์ต่าง ๆ กันเป็นประจำ แม้ศาลจะมีการประกาศตามระเบียบหรือข้อบังคับ ก็ไม่ใช่สื่อหรือช่องทางที่แพร่หลายอันจะทำให้โจทก์หรือประชาชนทั่วไปทราบหรือเห็นได้ การที่โจทก์ไม่ได้เข้ามาคัดค้านหรือต่อสู้ในคดีจึงเชื่อว่าโจทก์ไม่ทราบจริง แต่เชื่อว่าโจทก์เพิกทราบศาลสั่งว่าจำเลยเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของผู้ตาย เมื่อจำเลยนำคำสั่งที่ศาลชั้นต้นสั่งว่าจำเลยเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของผู้ตายมาเป็นหลักฐานประกอบการยื่นขอถอนโจทก์จากการเป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตาย โจทก์จึงไม่อาจยื่นคำคัดค้านหรือต่อสู้ในคดีดังกล่าวได้ เมื่อโจทก์เป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของผู้ตาย และศาลชั้นต้นมีคำสั่งว่าจำเลยเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของผู้ตายด้วย ย่อมเป็นการโต้แย้งสิทธิโจทก์ โจทก์จึงฟ้องจำเลยคดีนี้ได้ เมื่อจำเลยยื่นคำร้องขอให้ศาลชั้นต้นสั่งว่าจำเลยเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของผู้ตายเมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม 2561 จึงเป็นกรณีที่จำเลยไม่ได้ร้องหรือฟ้องคดีภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่จำเลยบรรลุนิติภาวะ คดีจำเลยจึงขาดอายุความตาม ป.พ.พ. มาตรา 1556 วรรคสาม จึงมีเหตุให้ถอนจำเลยจากการเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของผู้ตายตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้ถอนจำเลยจากการเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของนาย ส. หรือ ณ. ผู้ตาย จำเลยให้การขอให้ยกฟ้อง ศาลชั้นต้นพิพากษาให้ถอนจำเลยจากการเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของนาย ส. หรือ ณ. ผู้ตาย ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิพากษาคดีเยาวชนและครอบครัวพิพากษากลับ ให้ยกฟ้องโจทก์ ค่าฤชาธรรมเนียมทั้งสองศาลให้เป็นพับ โจทก์ฎีกา โดยได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีเยาวชนและครอบครัววินิจฉัยว่าข้อเท็จจริงที่คู่ความไม่ได้โต้แย้งกันยุติรับฟังได้ว่า โจทก์เป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของนาย ส. หรือ ณ. ผู้ตาย กับนาง ป. โดยบิดา มารดาจดทะเบียนสมรสกันเมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2530 โจทก์เกิดวันที่ 8 มกราคม 2535 ต่อมาวันที่ 11 ธันวาคม 2538 บิดามารดาของโจทก์จดทะเบียนหย่ากัน ส่วนจำเลยเป็นบุตรของนางสาว ภ. เกิดวันที่ 19 กันยายน 2539 โดยตามสูติบัตรระบุชื่อบิดาว่านาย ส. และตามแบบแสดงรายการจดทะเบียนราษฎรระบุชื่อบิดาว่านาย ณ. เดิมผู้ตายชื่อนาย ส. เปลี่ยนชื่อเป็นนาย ณ. เมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2560 ผู้ตายถึงแก่ความตาย วันที่ 23 มีนาคม 2561 ศาลแพ่งกรุงเทพใต้มีคำสั่งตั้งโจทก์เป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตาย วันที่ 21 พฤษภาคม 2561 จำเลยยื่นคำร้องขอให้ศาลชั้นต้นมีคำสั่งว่าจำเลยเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของผู้ตาย วันที่ 9 กรกฎาคม 2561 ศาลชั้นต้นมีคำสั่งว่าจำเลยเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของผู้ตาย วันที่ 31 กรกฎาคม 2561 จำเลย

ยื่นคำร้องขอถอนโจทก์ออกจากการเป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตายและวันที่ 17 มกราคม 2562 โจทก์ยื่นฟ้องจำเลยเป็นคดีนี้ คดีนี้ โจทก์ฟ้องและมีคำขอท้ายฟ้องให้ศาลพิพากษาถอนจำเลยจากการเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของนาย ส. หรือ ณ. ผู้ตาย ตามที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งในคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ 296/2561 ดังนั้น แม้โจทก์จะบรรยายคำฟ้องไว้บางตอนว่าจำเลยไม่ได้เป็นบุตรที่แท้จริงของผู้ตาย และจำเลยก็ให้การต่อสู้ด้วยว่าเป็นบุตรที่แท้จริงของผู้ตาย โดยผู้ตายได้ให้ใช้ชื่อสกุลของผู้ตายตามสูติบัตรใบรับรองรายการทะเบียนราษฎร ให้การอุปการะเลี้ยงดู ให้การศึกษาเล่าเรียนตลอดจนแสดงต่อบุคคลทั่วไปว่าจำเลยเป็นบุตรของผู้ตาย ที่ผู้ตายรับรองโดยพฤติการณ์หรือตามความเป็นจริงตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1627 แล้วก็ตาม แต่เมื่อโจทก์ไม่ได้มีคำขอให้ศาลพิพากษาว่าจำเลยไม่ใช่บุตรตามความเป็นจริงที่ผู้ตายได้ให้การรับรองโดยพฤติการณ์หรือตามความเป็นจริงแล้วตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1627 คดีนี้จึงไม่มีประเด็นที่จะให้ศาลฎีกาพิจารณาพิพากษาในปัญหาที่ว่าจำเลยเป็นบุตรที่ผู้ตายได้รับรองแล้วโดยพฤติการณ์หรือตามความเป็นจริงตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1627 เพราะจะเป็นการเกินคำขอ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 142, 252 ประกอบพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 มาตรา 182/1 วรรคสอง ที่ศาลล่างทั้งสองศาลจะวินิจฉัยมาในปัญหาข้อนี้เป็นการไม่ชอบ ศาลฎีกาจึงไม่รับวินิจฉัย ดังนั้น คดีนี้จึงมีปัญหาคือศาลฎีกาจะวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์เพียงข้อเดียวว่า มีเหตุที่จะถอนที่ศาลชั้นต้นสั่งว่าจำเลยเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของผู้ตายตามคำสั่งในคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ 296/2561 หรือไม่ เห็นว่า ข้อเท็จจริงในทางพิจารณารับฟังได้ว่าในคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ 196/2561 ที่จำเลยยื่นคำร้องขอให้ศาลชั้นต้นมีคำสั่งว่าจำเลยเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของผู้ตายนั้น ไม่ได้มีการส่งสำเนาคำร้องขอ หรือหมายนัด หรือหมายเรียกให้แก่โจทก์ ทั้ง ๆ ที่โจทก์กับจำเลยรู้จักกันดี และติดต่อทางสื่อออนไลน์ต่าง ๆ กันเป็นประจำแม้ศาลจะมีการประกาศตามระเบียบหรือข้อบังคับ ก็ไม่ใช่สื่อหรือช่องทางที่แพร่หลายอันจะทำให้โจทก์หรือประชาชนทั่วไปทราบหรือเห็นได้ ดังนั้น การที่โจทก์ไม่ได้เข้ามาคัดค้านหรือต่อสู้ในคดีดังกล่าวจึงเชื่อว่าโจทก์ไม่ทราบจริง แต่เชื่อว่าโจทก์เพ่งทราบศาลสั่งว่าจำเลยเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของผู้ตาย เมื่อจำเลยนำคำสั่งที่ศาลชั้นต้นสั่งว่าจำเลยเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของผู้ตายเป็นหลักฐานประกอบการยื่นขอถอนโจทก์จากการเป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตายเมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2561 โจทก์จึงไม่อาจยื่นคำคัดค้าน หรือต่อสู้ในคดีดังกล่าวได้ เมื่อโจทก์เป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของผู้ตาย ศาลชั้นต้นมีคำสั่งว่าจำเลยเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของผู้ตายด้วย ย่อมเป็นการโต้แย้งสิทธิโจทก์ โจทก์จึงฟ้องจำเลยคดีนี้ได้ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าจำเลยเกิดวันที่ 19 กันยายน 2539 จำเลยจึงมีอายุยี่สิบปีบริบูรณ์ เมื่อวันที่ 19 กันยายน 2559 จำเลยย่อมพ้นจากภาวะผู้เยาว์และบรรลุนิติภาวะเมื่ออายุยี่สิบปีบริบูรณ์ นับแต่วันดังกล่าว ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 19 ดังนั้น เมื่อจำเลยยื่นคำร้องขอให้ศาลชั้นต้นสั่งว่าจำเลยเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของผู้ตายเมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม 2561 จึงเป็นกรณีที่จำเลยไม่ได้ร้องหรือฟ้องคดีภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่จำเลยบรรลุนิติภาวะ คดีจำเลยจึงขาดอายุความ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1556 วรรคสาม จึงมีเหตุให้ถอนจำเลยจากการเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของนาย ส. หรือ ณ. ผู้ตายตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น ฎีกาของโจทก์ฟังขึ้นบางส่วน พิพากษากลับให้ถอนจำเลยจากการเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของนาย ส. หรือ ณ. ผู้ตาย ค่าฤชาธรรมเนียมทั้งสามศาลให้เป็นพับ

ชูศักดิ์ จำปา · สิทธิศักดิ์ วนะชกิจ · สนิท ตระกูลพรายงาม

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/3379/2565>